

ANVISNING FÖR HANTERING AV AVLOPPSVATTEN PÅ FASTIGHETER I GLESBYGDEN

21.2.2023

Planeringsguide

Hantering av avloppsvatten på fastigheter i glesbygden

Miljövårdsbyrån, Pargas stad

Byggnadstillsynen, Pargas stad

Utfärdat 21.2.2023

Innehåll

1 Förord	2
2 Strandområden.....	2
3 Officiella grundvattenområden	2
4 Fastigheter utanför strandområden och grundvattenområden.....	3
5 Avvikelser och befrielser	3
6 När behöver avloppsvatten inte behandlas?	4
7 Förnyande av avloppssystem – tillstånd	4
8 Alternativa toaletter	4
9 Egenhändig tömning och behandling av avloppsslam	5

1 Förord

Hantering av avloppsvatten i glesbygden regleras av miljöskyddslagen (527/2014) kap 16, 154-158 § och 238 §. Dessutom ska statsrådets förordning om behandling av hushållsavloppsvatten i områden utanför avloppsnätet (157/2017) följas, likaså de av Pargas stad fastställda [miljöskyddsföreskrifterna](#) (punkterna 6.2-6.12)

2 Strandområden

På områden som vid medelvattennivå sträcker sig under 100 m från strandlinjen vid ett vattendrag eller vid havet, ska belastningen på miljön minskas i fråga om organiskt material (BOD₇) med 90 %, fosfor(P) med 85% och kväve(N) med 40%. Om utloppet blir på över 100 meters avstånd från strandlinjen, fastän själva byggnaden är närmare, följs basnivåns reningskrav.

Exempel på alternativ för behandling av toalettavloppsvatten:

- biologiskt filter eller markbehandling, med ett system för effektiverad fosforrening
- dubbelt avlopp, dvs sluten tank för toalettavloppsvatten och separat behandling av gråvatten
- biologisk-kemiskt reningsverk

I stadens miljöskyddsföreskrifter anges skyddsavstånd, som gäller placeringen av reningsverket och utloppet.

Om fastigheten har en välskött komposttoalett, någon annan utsläppsfri toalett eller om det finns en sluten tank för toalettavloppsvatten behöver man i praktiken endast ta hand om att minska den organiska belastningen (BOD₇) från gråvattnet. Gråvattenhanteringen är vanligtvis varken svår eller dyr att sköta.

3 Officiella grundvattenområden

På grundvattenområden har Pargas stad ställt särskilt stränga reningskrav. Enligt miljöskyddsföreskrifterna för Pargas stad (punkt 6.4): *”På grundvattenområden skall avloppsvatten från vattenklosetter ledas till en sluten tank eller ledas i ett slutet rör eller i öppet dike utanför grundvattenområdet efter att det har behandlats. Traditionell markbehandling av wc-vatten är inte tillåtet på grundvattenområde. Gråvatten får behandlas i till exempel en markbädd eller ett gråvattenfilter och avledas till ett dike om det inte medför risk för förorening av grundvattnet. Direkt infiltrering av behandlat gråvatten, t.ex. i en infiltrationsbädd eller i ett stenöga, är inte tillåtet. Små mängder gråvatten får orenat avledas i marken om det inte medför risk för förorening av grundvattnet.”*

Grundvattenområden på [kartan](#)

4 Fastigheter utanför strandområden och grundvattenområden

Inga tidsfrister har satts upp för nybyggnad av avloppsanläggningar. Man kan ändå bli tvungen att förnya avloppsanläggningen, ifall den inte uppfyller reningskraven på basnivå (BOD₇ 80 %, P 70 %, N 30 %), ifall:

- man bygger en vattentoalett
- man utför annat tillståndspliktigt reparations- eller ändringsarbete som berör vatten- eller avloppsanläggningen
- man utför reparations- eller ändringsarbete som *kräver bygglov* och är jämförbart med uppförande av byggnad (till exempel byggande av ett extra rum kräver **inte** sanering av avloppsanläggning)

Inom områden för basnivåns reningskrav kan motsvarande anläggningar byggas som på strandområden. Markbehandlingsfält behöver då inte ha ett system för fosforreducering. Slutna behållare, som endast bör övervägas för wc-vatten, rekommenderas inte heller på andra ställen än vid stränder och grundvattenområden.

5 Avvikelse och befrielse

Åldersbefrielse Personer som är födda före 9.3.1943 och är innehavare av permanent bebodda fastigheter är automatiskt befriade från de lagenliga reningskraven. Villkoren är dock att avloppsvattnet inte får orsaka risk för förorening av miljön och att avloppsanläggningen fungerar. Vid nybygge tillämpas inte åldersbefrielsen.

Avvikelse från kraven på behandling av hushållsavloppsvatten på strandområden och grundvattenområden

Möjligheten till avvikelse kan endast tillämpas ifall:

- belastningen från fastighetens avloppsvatten kan anses **anmärkningsvärt liten** ELLER
- byggandet av den avloppsanläggning som krävs är för innehavaren **ekonomiskt oskäligt och på samma gång tekniskt speciellt krävande**

Avvikelsen behandlas av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten (bygg- och miljönämnden) och är i kraft fem år åt gången ([Blankett för ansökan om avvikelse](#))

6 När behöver avloppsvatten inte behandlas?

Små mängder gråvatten får i enlighet med miljöskyddslagen (155 §) orenat avledas i marken om det inte medför risk för förorening av miljön. Med små mängder anser vi situationer som:

- semesterbostad eller bastu utan rinnande vatten
- vattenförbrukningen är liten (endast sommarvatten och förbrukningen är max 50 liter per dygn)

- **undantag**: om bastun eller stugan ligger alldeles intill strandlinjen och tvättvattnet i praktiken rinner rakt i vattendraget, måste man ordna rening av även små mängder tvättvatten

Observera: om det finns **duch eller tvättmaskin** i byggnaden kan vattenförbrukningen vanligtvis inte anses som liten, däremot kan vattenmängden som en diskmaskin förbrukar anses vara liten

7 Förnyande av avloppssystem – tillstånd

I samband med bygglov för nybygge godkänns avloppsplanen. I [bygglovsansökan](#) ska en skild plan för behandling av avloppsvatten bifogas. Den ska vara väl ifylld och innehålla en skärningsritning av avloppssystemet samt en situationsplan.

Om byggarbetet endast gäller en avloppsanläggning, ska ett [åtgärdsstillstånd](#) ansökas från byggnadstillsynen. För ett gråvattensystem räcker en skriftlig anmälan till byggnadstillsynen.

Tillstånden söks och anmälan görs elektroniskt i [ePermit](#). Tjänsteinnehavare inom miljövårdsbyrån beslutar om den befintliga avloppsanläggningen kan anses uppfylla kraven både enligt lagen och stadens miljöskyddsföreskrifter, dvs om den måste förnyas eller inte.

En väl planerad och rätt utvald avloppsanläggning sparar på både pengar och naturen. Då man planerar avloppsanläggningen bör man beakta de fortsatta underhållsbehoven. Det är till fördel för fastighetsägaren att anlita kunniga planerare till projektet. [Blankett för plan för behandling av avloppsvatten](#)

8 Alternativa toaletter

En torrtoalett underlättar väsentligt avloppshanteringen på fastigheten och den rekommenderas därför i glesbygden. Utsläppen från torrtoaletter måste ändå hanteras rätt. Avfall och vätska kan tas skilt i utsläppsfria behållare, komposteras väl och användas som markförbättring och gödsling. Det finns flera olika alternativ för komposttoaletter, både för inom- och utomhusbruk beroende på olika behov. Andra utomordentliga val kan vara brännande toalett och frystoalett.

Det finns regler för komposttoaletter i de kommunala miljöskyddsföreskrifterna samt i avfallshanteringsföreskrifterna (37 §) för Sydvästra Finland.

9 Egenhändig tömning och behandling av avloppsslam

Det är möjligt att själv tömma och behandla fastighetens avloppsslam från slamavskiljare. Det förutsätter att man på förhand gör en skriftlig anmälan till avfallsmyndigheten, varifrån den vidarebefordras till den kommunala miljövårdsmyndigheten för kontroll. Slammet från **gråvatten** kan man egenhändigt tömma och kompostera, då slammets mängd inte överstiger 50 liter per år (observera: Kolla definitionen på slam i ordlistan nedan). Slammet kan tömmas på det sättet man själv anser lämpligt (till exempel med en finmaskig håv eller med redskap tillverkade för tömning av fettavskiljning). Slammet bör avlägsnas tillräckligt ofta för att försäkra att reningsanordningens funktion.

Slammet från vattentoalettens slamavskiljare får tömmas och behandlas **endast** ifall slammet enligt reningsanordningens tillverkare är ämnat till att tömmas på egen hand eller en specialdesignad teknik för slamavskiljning används (till exempel slamavvattnare).

Nyttjandet av avloppsslam förutsätter hygienisering, vilket oftast kräver ett års kompostering. Komposten ska vara luftad och utsläppsfri samt stängd från skadedjur.

Anmälan om kompostering av avloppsslam på fastigheten (Lämna in till avfallsmyndigheten)

ORDLISTA:

Gråvatten: hushållsavloppsvatten, bortsett från toalettavloppsvatten

BOD₇: Biologisk syreförbrukning, som uppkommer då mikrober i avloppsvattnet bryter ned organiskt material

Torrtoalett: Toalett som inte använder vatten till spolning, till exempel komposterande toalett, frystoalett och brännande toalett

Strandområde: Område som vid medelvattennivå sträcker sig 100 m från strandlinjen vid ett vattendrag eller vid havet

Slam: Ett sedimenterat eller flytande material som bildats från avloppsvatten i en septiktank, mindre reningsverk eller via annan behandling och som kan separeras från avloppsvattnet

Hygienisering: Process där sjukdomsframkallande mikrober behandlas så att de inte medför risk för smittspridning

21.2.2023

Rådgivning:

Pargas miljövårdsbyrå

[Pargas byggnadstillsyn](#)

byggnadstillsyn.rakennusvalvonta@pargas.fi

vardagar klo 9–15 tel. 040 488 608